

Betænkning

over

Forslag til lov om visse forbrugeraftaler

(Dørsalg m. v., postordresalg og løbende tjenesteydelser)

Betænkning afgivet af retsudvalget den 16. februar 1978

Retsudvalget har behandlet lovforslaget i en række møder i indeværende samling. I forbindelse hermed har udvalget stillet en række spørgsmål, som justitsministeren har besvaret skriftligt. Nogle af ministerens besvarelser samt nogle henvendelser vil blive optrykt i et bilagshæfte til betænkningen.

Udvalget har desuden modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Assurandør-Societetet,
 Butikshandelens Fællesråd,
 Dansk Funktionærforbund,
 Assurandørernes Landssammenslutning,
 Den danske Bankforening,
 Falck,
 Forbruger-Kontakt,
 Forbrugerrådet,
 Grosserer-Societetet,
 Gyldendalske Kontoboghandels Repræsentantklub,
 Industrirådet,
 A/S Georg Jensen, Damaskvæveriet, Kolding,
 Kommunalbestyrelsen i Kolding,
 Konsumnævnet,
 Slægtsforskningsbureauernes Sammenslutning,
 Standard Forlaget ApS og
 Textilfabrikantforeningen.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets, venstres, det konservative folkepartis og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) har stillet nedenstående af justitsministeren tiltrådte ændringsforslag nr. 6, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herudover er der fra forskellige mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til

de ledsagende bemærkninger. Justitsministeren har tiltrådt ændringsforslag nr. 8 af et mindretal (socialdemokratiets, centrumdemokraternes og det radikale venstres medlemmer af udvalget).

Under behandlingen af lovforslaget har udvalget drøftet forskellige spørgsmål, bl. a. spørgsmålet om fortrydelsesretten i lovforslagets kapitel 4, og om denne kunne anvendes over for udenlandske postordrefirmaer. I anledning af et spørgsmål herom har justitsministeren oplyst følgende:

»1. Som angivet i spørgsmålet vil lovforslagets kapitel 4 om fortrydelsesret ved postordresalg i almindelighed ikke finde anvendelse, hvis der er tale om køb hos et udenlandsk postordrefirma. Dette følger af lov nr. 122 af 15. april 1964 om, hvilket lands retsregler der skal anvendes på løsøre-køb af international karakter. Efter § 4 i denne lov skal nemlig loven i det land, hvor sælgeren har bopæl eller forretningssted, som hovedregel finde anvendelse, medmindre andet er vedtaget. Hvis det udenlandske postordrefirma her i landet har forretningssted, som bestillingen sendes til, eller hvis firmaet eller dets repræsentant i øvrigt har modtaget bestillingen her i landet, skal dog dansk ret anvendes.

Hovedreglen om anvendelse af loven i sælgerens land finder med undtagelse af de i 1964-lovens § 2 nævnte spørgsmål, som ikke er af interesse i nærværende sammenhæng, anvendelse på alle spørgsmål vedrørende reguleringen af parternes indbyrdes retsforhold, også selv om der er tale om ufravigelige regler om f. eks. fortrydelsesret, jfr. bemærkningerne til lovforslaget i Folketingstidende 1963-64, tillæg A, sp. 563 f. Da loven

om internationale løsørekøb bygger på Haagerkonventionen af 15. juni 1955, som er ratificeret af Danmark, vil det hverken være muligt at ændre denne lov eller at optage særlige lovvalgsregler i loven om visse forbrugeraftaler, som afviger fra 1964-loven.

2. Ud fra hensynet til forbrugerne forekommer det mindre tilfredsstillende, at lovforslagets ufravigelige regler om fortrydelsesret ved postordresalg ikke vil kunne gøres gældende over for udenlandske postordrefirmaer. Der er imidlertid tale om et problem, der, som det fremgår af det foregående, ikke umiddelbart lader sig løse. Problemet er endvidere ikke begrænset til de foreslåede regler om postordresalg. I sin generelle form er spørgsmålet, hvorledes man kan sikre, at ufravigelige forbrugerbeskyttelsesregler også kan håndhæves over for udenlandske virksomheder.

Dette spørgsmål har i de senere år fået særlig aktualitet i forbindelse med den forbrugerbeskyttelseslovgivning, som er blevet eller påtænkes gennemført i en række lande. På den 13. samling i Haagerkonferencen for international privatret, der afholdtes i oktober 1976, blev spørgsmålet af de nordiske delegationer rejst i relation til Haagerkonventionen af 1955 om internationale løsørekøb. Fra dansk side fremhævede man som eksempel netop de påtænkte regler om fortrydelsesret ved postordresalg. På konferencen vedtoges et dansk forslag om på dagsordenen for den næste samling i 1980 at optage spørgsmålet om en revision af løsørekøbskonventionen med henblik på enten at gøre det muligt for de kontraherende stater at vælge ikke at anvende konventionens regler på forbrugerkøb eller eventuelt helt at undtage forbrugerkøb fra konventionens anvendelsesområde. Såfremt en sådan revision gennemføres, vil det f. eks. betyde, at det vil kunne bestemmes, at regler om fortrydelsesret ved postordresalg til forbrugere også skal finde anvendelse over for udenlandske postordrefirmaer. Spørgsmålet er bl. a. på dansk initiativ også taget op i en ekspertgruppe, som er blevet nedsat af EF-Kommissionen med den opgave at udarbejde en generel konvention om internationalprivatretnlige regler inden for kontrakts- og erstatningsretten.

3. Indtil en revision af Haagerkonventionen om løsørekøb og en dansk følgelovgiv-

ning måtte blive gennemført, vil som angivet i spørgsmålet danske, men ikke udenlandske postordrefirmaer være forpligtet til at indrømme danske forbrugere fortrydelsesret i overensstemmelse med lovforslagets § 4. Der er imidlertid efter justitsministeriets opfattelse ikke grund til at antage, at denne forskel vil betyde en mærkbar konkurrencemæssig ulempe for danske postordrefirmaer i forhold til udenlandske. Der kan herved peges på, at fortrydelsesretten ikke blot kan ses som en belastning for virksomhederne, men også vil udgøre et salgsargument, at de fleste danske postordrefirmaer i forvejen frivilligt indrømmer fortrydelsesret, og at ingen af de postordrefirmaer, der har udtalt sig om lovforslaget, har haft indvendinger mod forslaget om en lovbestemt fortrydelsesret.«

På denne baggrund ønsker et flertal (socialdemokratiets, centrum-demokraternes, socialistisk folkepartis, Danmarks kommunistiske partis og det radikale venstres medlemmer af udvalget) at understrege, at arbejdet på det internationale plan bør søges fremmet, således at lovens sigte også kan opnås, for så vidt angår aftaler med udenlandske postordrefirmaer.

Udvalget har endvidere drøftet behovet for information om loven i forbindelse med dens ikrafttræden. Justitsministeren har oplyst, at der efter justitsministeriets opfattelse er et væsentligt behov for information, og at man har drøftet spørgsmålet med statens informationskontor, som har udarbejdet forslag til rammebudget for informationen. Heraf fremgår, at informationsforanstaltningerne vil medføre en merudgift for justitsministeriet på 415.000 kr. (prisniveau 1977) ud over ministeriets ordinære bevillinger.

Et flertal (socialdemokratiets, centrum-demokraternes, socialistisk folkepartis, Danmarks kommunistiske partis, og det radikale venstres medlemmer af udvalget) kan tiltræde, at denne udgift afholdes, og lægger i den forbindelse vægt på, at der i informationen indgår oplysning om den manglende fortrydelsesret over for udenlandske postordrefirmaer.

Herefter indstiller et mindretal (socialdemokratiets, centrum-demokraternes og det radikales venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til vedtagelse med det af flertallet

under nr. 6 og det af mindretallet under nr. 8 stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af flertallet under nr. 6 og det af mindretallet under nr. 7 stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (venstres, det konservative folkepartis og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, idet mindretallet udtaler, at det ved 2. behandling vil stemme for det under nr. 8 stillede ændringsforslag, men i øvrigt vil redegøre for sin stilling ved lovforslagets 2. behandling.

Et *fjerde mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* og udtaler i den forbindelse:

Overalt i verden anses det for aldeles naturligt, at handlende og andre erhvervsdrivende kan rette henvendelse til forbrugerne om køb eller salg af varer eller om udførelse af tjenesteydelser. Også her i landet har det i utallige menneskealdr været sådan.

Lovforslaget betyder, at Danmark som formentlig det eneste land i verden gør sådanne dagligdags og naturlige henvendelser fra erhvervsdrivende til noget kriminelt. Baggrunden skulle efter bemærkningerne til forslaget angiveligt være dels et hensyn til privatlivets fred, dels et ønske om at beskytte forbrugerne mod en påstået risiko for misbrug og udnyttelse.

For så vidt angår første led i denne argumentation, er det ikke på nogen måde godtgjort under udvalgsarbejdet, at forbrugerne i almindelighed føler deres privatliv krænket ved, at Falcks redningskorps henvender sig for at oplyse om abonnement, ved at Kehlet-Stella Nova telefonerer for at give tilbud på portrætfotografering, ved at A/S Georg Jensen, Damaskvæveriet, Kolding, henvender sig for at sælge sine kunstnerisk og kvalitetsmæssigt fremragende duge eller sengelinned, ved produkthandlerens opkøb af gamle aviser, ved at en håndværker tilbyder at udføre en skorstensreparation eller tjære et sommerhustag, eller hvad der nu er tale om.

Tværtimod opfatter forbrugerne, med meget få undtagelser, sådanne henvendelser som noget naturligt og positivt.

Skulle man endelig imod al sund fornuft begynde at bygge barrierer op mellem mennesker i privatlivsfredens navn, kunne der være langt kraftigere begrundelser for at forbyde henvendelser fra religiøse og politiske bevægelser, der naturligt har en langt mere privat og personlig karakter og derfor hyppigt virker krænkende. Sådanne henvendelser beskæftiger lovforslaget sig ikke med.

Det andet led i argumentationen for forslaget er et ønske om at beskytte forbrugerne imod en påstået risiko for misbrug og udnyttelse ved dørsalg. Det er ikke under udvalgsarbejdet påvist, at sådant misbrug skulle forekomme i noget som helst tilfælde, der ikke allerede er omfattet af aftalelovens §§ 30, 31 og 36.

Lovforslaget er derfor urimeligt. Hertil kommer, at det skaber arbejdsløshed. Falcks redningskorps' salginspektører, fotograferne hos Kehlet-Stella Nova, designere, arbejdere og funktionærer ved Damaskvæverierne og andre vil blive ramt. Også af denne grund tager fremskridtspartiet afstand fra lovforslaget.

Samtidig stiller fremskridtspartiet en række ændringsforslag, jfr. nedenfor under nr. 1-5 og 9-12, der vil afbøde nogle af de værste skadevirkninger ved regeringens lovforslag.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (Jørgen Junior (FP), Kjærulff-Schmidt (FP) og Voigt (FP):

Principal:

Til kapitel 2 (§§ 2-4)

1) *Kapitel 2* udgår.

Subsidiært:

Til § 2

2) I *stk. 2* indsættes som *nr. 5*:

»5) køb af gamle aviser, brugte flasker, metal og andre produkter, der opkøbes med henblik på genbrug,«

3) I *stk. 2* indsættes som *nr. 6*:

»6) tegning af abonnement hos redningskorps, der udfører virksomhed med redningstjeneste, autobugsering eller sygetransport, eller«

4) I *stk. 2* indsættes som *nr. 7*:

»7) salg eller bestilling af varer eller tjenesteydelser fra erhvervsdrivende, der kan godtgøre, at de forud for lovens ikrafttræden har anvendt en salgsform med direkte henvendelse til forbrugerne.«

5) Efter *stk. 2* indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3. Stk. 1* gælder ikke, når en erhvervsdrivende ved, at en bestemt forbruger ønsker at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale.«

Af et *flertal* (Hans Jørgen Jensen (S), Ole Espersen (S), Hjortnæs (S), Tove Lindbo Larsen (S), Poul Mortensen (S), Jimmy Stahr (S), Ebbe Carlsen (CD), Ebba Strange (SF), Tove Jørgensen (DKP) og Bernhard Baunsgaard (RV)), tiltrådt af *justitsministeren*:

Til § 2

6) I *stk. 2* indsættes som *nr. 5*:

»5) tegning af abonnement, der omfatter redningstjeneste eller sygetransport, hos en virksomhed, med hvilken én eller flere kommuner har indgået aftale om udførelse af rednings- og slukningsarbejde ved ildebrand.«

Til § 5

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF) og Tove Jørgensen (DKP)):

7) I *stk. 2* indsættes som *nr. 3*:

»3) tegning af forsikring.«

Af et *mindretal* (Hans Jørgen Jensen (S), Ole Espersen (S), Hjortnæs (S), Tove Lindbo Larsen (S), Poul Mortensen (S), Jimmy Stahr (S), Ebbe Carlsen (CD) og Bernhard Baunsgaard (RV)), tiltrådt af *justitsministeren*:

8) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3. Stk. 1* gælder ikke

1) såfremt mødet finder sted, efter at forbrugeren har anmodet herom under eller

i tilslutning til en personlig henvendelse på sælgerens forretningssted,

2) ved køb af varer, som skal fremstilles eller tilpasses efter køberens individuelle behov,

3) ved køb af varer, som efter næringslovens § 12, stk. 1 og 2, og § 13 kan sælges ved omførsel,

4) ved køb på torve, markeder og dyrskuer af varer, som efter næringslovens § 14 kan sælges sådanne steder,

5) ved køb på købestævner og udstillinger, jfr. næringslovens § 15, stk. 1, når salgsstanden overgives og købesummen betales samtidig med aftalens indgåelse, eller

6) ved køb på auktion.«

Af *mindretallet under nr. 1*:

Til kapitel 4 (§§ 10–13)

9) *Kapitel 4* udgår.

Til § 17

10) Ordene »og 4« udgår.

Til § 18

11) *Stk. 1* affattes således:

»Den erhvervsdrivendes overtrædelse af § 14, stk. 4, straffes med bøde.«

Til § 19

12) I *stk. 2* udgår »og 4«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget betyder, at erhvervsdrivendes uanmodede henvendelser til publikum ikke kriminaliseres. Herved undgås det, at dansk lovgivning bliver en anomali i forhold til, hvad der i øvrigt er gældende overalt i verden. I øvrigt henvises til mindretallets bemærkninger i betænkningen.

Til nr. 2

Det er under udvalgsarbejdet påvist, at produkthandlers henvendelser til forbrugerne om køb af produkter til genbrug krimina-

liseres af lovforslaget, hvorimod tilsvarende henvendelser fra kommunalt ansatte embedsmænd skal være lovlige. Denne bizarre virkning fjernes med ændringsforslaget.

Til nr. 3

Falcks redningskorps og andre redningskorps vil efter ændringsforslaget kunne fortsætte den forbrugervenlige salgsform, der hidtil har været benyttet. Det vil være til direkte skade for forbrugerne, at der ikke i fremtiden kan ske uopfordret henvendelse fra salgsinspektører, der kan vejlede om tegning af det for den enkelte husstand mest relevante abonnement.

Til nr. 4

Ændringsforslaget betyder, at en række virksomheder vil kunne fortsætte med den hidtidige salgsform med direkte henvendelse til forbrugerne. Det drejer sig om Kehlet-Stella Nova, A/S Georg Jensen, Damaskværveriet, Kolding, andre produktions- og salgsvirksomheder, der – ofte i en meget betydelig årrække – har drevet denne form for salgsarbejde.

Til nr. 5

Ændringsforslaget betyder, at en erhvervsdrivende, der har en positiv viden om, at en bestemt forbruger ønsker at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale, kan rette direkte henvendelse til denne, når den erhvervsdrivende har fået kundskab om forbrugers ønske, uden at forbrugeren selv har fremsat nogen anmodning herom. Der er et klart behov for en sådan regel. Tusindtallige er de tilfælde, hvor en forbrugeraftale kommer i stand, fordi en erhvervsdrivende erfarer, at der hos en bestemt forbruger er et konkret behov for en bestemt vare eller tjenesteydelse, som netop denne erhvervsdrivende kan levere eller præstere. I disse tilfælde er der selvsagt ikke det fjerneste behov for at kunne statuere, at den erhvervsdrivende »krænker privatlivets fred«, når han retter henvendelse til forbrugeren, der ofte ikke har den fjerneste viden om, at netop denne erhvervsdrivende kan fremkomme med det tilbud eller accept af tilbud, som forbrugeren ønsker.

Til nr. 6

Da abonnementer med f. eks. De danske Redningskorps til en vis grad har forsikringskarakter, og da de aftaler, som dette og enkelte lignende korps har med mange af landets kommuner, må betragtes som udtryk for disse virksomheders væsentlige samfundsmæssige betydning, har flertallet bl. a. henset til indføjelsen i nærværende lovforslags § 2, stk. 2, nr. 4, fundet det rigtigst at stille ændringsforslaget.

Til nr. 7

Forslagsstillerne mener, at det vil forvirre forbrugerne, hvis der ikke indføres en fortrydelsesret for tegning af forsikringer. De lægger vægt på, at der ikke bør være undtagelser for forsikringer i den sammenhæng, som det her foreliggende lovforslag beskæftiger sig med.

Dette forhindrer ikke, at forsikringsaftaleudvalget senere udarbejder mere omfattende regler i forbindelse med forsikringsaftaler, således som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

Til nr. 8

Ændringsforslaget, der alene vedrører nr. 1, undtager fra fortrydelsesretten de tilfælde, hvor mødet på bopælen m. v. finder sted, efter at forbrugeren selv har rettet personlig henvendelse til den erhvervsdrivende på dennes faste forretningssted, da det i sådanne tilfælde undertiden vil have karakter af tilfældighed, om aftalen indgås på forretningsstedet eller bopælen.

Til nr. 9

Mindretallet har under udvalgsarbejdet påvist, at de foreslåede regler i kapitel 4 virker konkurrenceforvridende, idet danske postordrefirmaer underkastes restriktioner, der ikke gælder for konkurrerende udenlandske postordrefirmaer. Som eksempel kan nævnes Ohlsens Enke og Lyngby Frø kontra hollandske blomsterløgseksportører, Daells Varehus, Illum og Magasin kontra Quelle Versand og andre tyske postordrefirmaer.

Efter EF-reglerne er Danmark afskåret fra at diskriminere over for udenlandske virksomheder, men vi har selvfølgelig lov til –

det vil ingen i udlandet kunne tage anstød af – at spænde ben for vore egne erhvervsvirksomheder ved restriktioner og diskriminering, der ikke gælder over for udenlandske konkurrenter. At gøre dette er naturligvis direkte skadeligt for de pågældende danske virksomheder, og med det meget store op-sving, der i de kommende år kan forventes inden for postordresalg, er det vigtigt at undgå denne »omvendte diskriminering«. Det kan opnås ved vedtagelsen af dette æn-

dringsforslag.

Til nr. 10 og 12

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 9.

Til nr. 11

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 1.

Hans Jørgen Jensen (S) Ole Espersen (S) fmd. Hjortnæs (S) Tove Lindbo Larsen (S)

Poul Mortensen (S) Jimmy Stahr (S) Bernhard Baunsgaard (RV) Nathalie Lind (V)

Mette Madsen (V) Annelise Gotfredsen (KF) Ebbe Carlsen (CD) Inge Krogh (KrF)

Jørgen Junior (FP) Kjærulff-Schmidt (FP) Voigt (FP) Ebba Strange (SF)

Tove Jørgensen (DKP)

Partierne DR, VS og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Bilag
til betænkning over
Forslag til lov om visse forbrugeraftaler
(Dørsalg m. v., postordresalg og løbende tjenesteydelser)

Bilagsfortegnelse

	Spalte
Bilag 1. Nogle af retsudvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå	463
Bilag 2. Skrivelse fra Textilfabrikantforeningen	477
Bilag 3. Skrivelse fra kommunalbestyrelsen i Kolding.....	479
Bilag 4. Skrivelse fra Forbrugerrådet	481

Bilag 1

Spørgsmål:

»Er det lovteknisk muligt at ændre kapitel 4 således, at fortrydelsesretten også kommer til at omfatte mindre erhvervsvirksomheders ikke rutinemæssige køb af f. eks. maskiner, værktøj o. l. til benyttelse i virksomheden?»

Uddrag af ministerens svar:

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget s. 10 har justitsministeriet forståelse for, at mindre erhvervsdrivende undertiden kan have et lignende behov for beskyttelse som privatpersoner. Justitsministeriet har derfor som anført i ministeriets kommentar til skrivelse af 14. november 1977 fra Butikshandelens Fællesråd overvejet, om det ville være rigtigt og muligt at udvide forbrugerbegrebet, således at dette foruden privatpersoner også omfattede mindre erhvervsdrivende, men er kommet til det resultat, at spørgsmålet må besvares benægtende. Også Forbrugerkommissionen har enstemmigt taget afstand fra, at forbrugerbegrebet i relation til civilretlig lovgivning udvides til at omfatte mindre erhvervsdrivende, jfr. den nævnte kommentar s. 3. Heller ikke i de andre nordiske lande eller i EF-sammenhæng er man gået ind for en sådan udvidelse.

Med hensyn til den lovtekniske side af spørgsmålet er det afgørende, at anvendelsesområdet for bestemmelser af civilretlig karakter, som direkte regulerer kontraktsforholdet mellem parterne, er så præcist, at parterne ved aftalens indgåelse har mulighed for at bedømme, om kontraktsforholdet er omfattet af bestemmelserne eller ikke. Hvad angår reglerne om fortrydelsesret i lovforslagets

kapitler 3 og 4, må sælgeren og de erhvervsdrivende, der er nævnt i § 5, stk. 2, således have mulighed for at bedømme, om de er forpligtet til at indrømme fortrydelsesret og derfor til at give oplysning herom efter § 7; henholdsvis § 13, idet konsekvensen af, at disse regler ikke overholdes, er aftalens ugyldighed. Man kan derfor ikke udvide anvendelsesområdet for reglerne om fortrydelsesret til også at omfatte salg m. v. til »mindre erhvervsdrivende« uden at definere dette begreb nærmere i loven.

En definition af begrebet »mindre erhvervsdrivende« kunne eksempelvis tænkes fastlagt på grundlag af virksomhedens omsætning eller antallet af ansatte i virksomheden. En afgrænsning af denne karakter ville imidlertid være temmelig vilkårlig, og den ville, uanset hvilket kriterium der blev lagt til grund, kun være en meget grov målestok set i relation til det bag reglerne liggende ønske om at beskytte sådanne erhvervsdrivende, som gennemgående må betegnes som den svagere part i et kontraktsforhold. Hertil kommer, at en sådan afgrænsning ville indebære, at der forud for aftalens indgåelse afhængigt af det valgte kriterium måtte foreligge oplysninger om omsætningen i køberens virksomhed, om antallet af ansatte eller lignende.

Efter justitsministeriets opfattelse må spørgsmålet således besvares benægtende, allerede fordi det ikke vil være praktisk muligt at fastlægge anvendelsesområdet for kapitlerne 3 og 4 på grundlag af begrebet »mindre erhvervsdrivende«. Dette kriterium er da heller ikke anvendt i markedsføringsloven eller i loven om forbrugerklagenævnet.

Uddrag af ministerens kommentar til skrivelse af 14. november 1977 fra Butikshandelens Fællesråd.

1. Forbrugerbegrebet (§ 1, stk. 2).

Butikshandelens Fællesråd kritiserer den definition af begrebet forbruger, som indirekte fremgår af lovforslagets § 1, stk. 2. Efter denne er en forbruger en person, som erhverver en vare eller en ydelse hovedsagelig til ikke-erhvervsmæssig (privat) anvendelse. Det anføres, at denne definition afviger fra den, som er lagt til grund for markedsføringsloven og forbrugerklagenævnsloven, idet begrebet forbruger for så vidt angår disse love forstås som »sidste led i omsætningen«, og det foreslås, at samme definition lægges til grund for nærværende lov. Med hensyn til udtrykket »sidste led i omsætningen« præciseres det, at der ikke er tale herom, hvis varen er erhvervet med henblik på videresalg eller som råvare i en produktion.

I bemærkningerne til lovforslagets § 1, stk. 1 og 2, er der redegjort for den af Butikshandelens Fællesråd påpegede forskel og baggrunden herfor. Til uddybning af det dér sagte skal man anføre følgende:

Forbrugerbegrebet er ikke nærmere drøftet i forbrugerkommissionens betænkning II (betænkning nr. 681/1973), som ligger til grund for markedsføringsloven og forbrugerklagenævnsloven. Baggrunden herfor er formentlig, at en nøjagtig fastlæggelse af begrebet ikke er af samme betydning i relation til disse love som i relation til en civilretlig forbrugerbeskyttelseslovgivning, som griber direkte ind i de enkelte kontraktforhold.

Markedsføringslovens centrale bestemmelser, herunder generalklausulen i § 1 om, at der ikke må foretages handlinger, der strider mod god markedsføringsskik, sonderer ikke mellem handlinger, der retter sig mod forbrugere, og handlinger, der retter sig mod andre. En nærmere fastlæggelse af forbrugerbegrebet er derfor uden interesse i relation til disse bestemmelser. Kun enkelte bestemmelser i markedsføringsloven er begrænset til handlinger, der retter sig mod forbrugere.

Det drejer sig om § 6 vedrørende tilgift samt hjemmelen i § 10 til at fastsætte bestemmelser om mærkning og emballering. I bemærkningerne til § 6 (betænkningen s. 22) udtales følgende:

»Begrebet »forbruger« i § 6, stk. 1, skal imidlertid ikke opfattes snævert, men derimod – i overensstemmelse med hidtidig retspraksis omkring den gældende konkurrencelovs § 12, stk. 1 – som den endelige forbruger uanset omsætningsled.«

Denne udtalelse i relation til anvendelsesområdet for tilgiftsreglen er blevet forstået på den af Butikshandelens Fællesråd anførte måde. Betænkningen indeholder ikke i øvrigt udtalelser om forbrugerbegrebet. Heller ikke i handelsministeriets bemærkninger til lovforslaget om markedsføring omtales forbrugerbegrebet nærmere.

Af handelsministeriets bemærkninger til lovforslaget om forbrugerklagenævnet fremgår, at begrebet forbruger i relation til denne lov som anført af Butikshandelens Fællesråd skal forstås som »sidste led i omsætningen«. Herom hedder det bl. a.:

»Medens forslaget til lov om markedsføring omfatter alle led i omsætningen, er det ved nærværende lovforslag foreslåede forbrugerklagenavn alene kompetent til at behandle klager fra forbrugere vedrørende varer eller arbejds- og tjenesteydelser. Det er således kun det sidste led i omsætningen, der kan indbringe klager for nævnet, men dette udelukker ikke, at en erhvervsdrivende kan indbringe en klage over varer, som han benytter i sin erhvervsvirksomhed, når disse ikke indgår i virksomhedens produktion eller er erhvervet med henblik på videresalg.«

I relation til forbrugerklagenævnsloven har fastlæggelsen af forbrugerbegrebet alene betydning for spørgsmålet om nævnets kompetence. Hensynet til aftalens parter nødvendiggør derfor ikke en præcis fastlæggelse af begrebet på samme måde som ved en civilretlig lovgivning, der direkte regulerer kon-

traktsforholdet. Med hensyn til nævnets kompetence bemærkes, at bekendtgørelse nr. 193 af 28. maj 1975 om forbrugerklagenævnets virksomhedsområde med hjemmel i lovens §§ 2 og 3 bl. a. undtager klager vedrørende »maskiner, instrumenter, værktøj og lignende, der direkte benyttes i den erhvervs-mæssige produktion, bestanddele hertil samt arbejds- og tjenesteydelser vedrørende det nævnte produktionsmateriel«.

I tilslutning til omtalen af markedsføringsloven og forbrugerklagenævnensloven kan der være grund til at nævne, at lov nr. 252 af 8. juni 1977 om mærkning og skiltning med pris m. v. bygger på samme forbrugerbegreb som nærværende lovforslag. I handelsministeriets bemærkninger til lovens § 1 siges det således:

»Lovens formål er at tilgodese købere af varer til personligt brug, og mærknings- og skiltningspligten omfatter derfor ikke forretninger, som henvender sig til købere, som skal anvende varerne i deres erhverv.«

Medens forbrugerkommissionen som nævnt ikke drøftede forbrugerbegrebet nærmere i betænkning II om markedsføringsloven og forbrugerklagenævnensloven, indeholder kommissionens betænkning III (betænkning nr. 738/1975), der vedrører civilretlig forbrugerbeskyttelseslovgivning, en udførlig drøftelse af forbrugerbegrebet (s. 11-13). I relation til civilretlig lovgivning går forbrugerkommissionen ind for at fastlægge forbrugerbegrebet på den måde, som det er sket i nærværende lovforslag. Det siges bl. a., at kommissionen er kommet frem til følgende beskrivelse af forbruger køb:

»Køb fra en erhvervs-mæssig sælger af goder, der sædvanligvis købes til privat brug eller forbrug. Forbruger køb omfatter ikke køb med henblik på videresalg eller anvendelse i eller for en erhvervs-virksomhed.«

Med hensyn til fastlæggelsen af forbrugerbegrebet i relation til forbrugerklagenævnensloven siges det:

»Kommissionen kan være enig i, at navnlig mindre erhvervsdrivende vil kunne have behov for denne klageadgang, men det bør ikke herfra sluttes, at forbrugerbegrebet i andre relationer udvides tilsvarende.«

Det bemærkes, at forbrugerkommissionens udtalelser vedrørende forbrugerbegrebet er enstemmige.

Som det fremgår af justitsministeriets svar på udvalgets spørgsmål 5, er lovforslagets forbrugerbegreb endvidere i overensstemmelse med de definitioner, som er lagt til grund i de øvrige nordiske lande og inden for EF.

Et forbrugerbegreb, hvorefter sidste led i omsætningen af en vare eller tjenesteydelse anses for forbruger, uanset om vedkommende er en privatperson eller en erhvervsdrivende, er efter justitsministeriets opfattelse uanvendeligt som grundlag for nærværende lovforslag eller anden civilretlig forbrugerbeskyttelseslovgivning. Dette beror på, at et sådant forbrugerbegreb i vidt omfang ville udvide reglerens anvendelsesområde til tilfælde, hvor der ikke er behov for at beskytte den ene af aftaleparterne gennem ufravigelige lovregler, og hvor disse regler derfor ville indebære et ubegrundet og uønskeligt indgreb i kontraktfriheden.

Som eksempel kan nævnes, at med dette forbrugerbegreb ville reglerne om fortrydelsesret i lovforslagets kapitel 3 være anvendelige ved virksomheders indkøb af f. eks. maskiner til produktionsanlæg, kontorinventar og transportmidler, uanset om køberen er en større eller mindre virksomhed. Der ville eksempelvis, hvis aftalen indgås uden for sælgerens forretningssted, være fortrydelsesret ved en stor erhvervs-virksomheds køb af et EDB-anlæg til flere millioner kroner.

Som et andet eksempel kan nævnes reglerne i kapitel 5 om opsigelse af abonnementskontrakter m. v. Da modtageren af en løbende tjenesteydelse formentlig altid måtte betragtes som »det sidste led i omsætningskæden«, ville det nævnte forbrugerbegreb indebære, at kapitel 5 blev anvendeligt ved enhver abonnementskontrakt, f. eks. også hvor modtageren af ydelsen er en stor erhvervs-virksomhed. Endelig skal som et tredje eksempel nævnes, at dette forbrugerbegreb ville indebære, at forbudet i § 2 blev udvidet til også at omfatte uanmodede henvendelser til erhvervsdrivende i det omfang, henvendelsen ikke vedrører varer, som er beregnet til videresalg eller til at indgå som råvare i en produktion.

Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 1, stk. 1 og 2, har justitsministeriet forståelse for, at mindre erhvervsdrivende undertiden kan have et lignende behov for beskyttelse som private. Man har derfor overvejet, om det ville være rigtigt og muligt at

udvide forbrugerbegrebet, således at dette foruden privatpersoner omfattede mindre erhvervsdrivende. Resultatet af overvejelserne er blevet, at spørgsmålet må besvares benægtende. For det første ville det ikke være rigtigt generelt at sidestille mindre erhvervsdrivende med private. Dette kunne efter justitsministeriets opfattelse kun komme på tale i relation til visse af lovforslagets regler. For det andet har man som anført i bemærkningerne ikke fundet det muligt at foretage en holdbar afgrænsning af begrebet »mindre erhvervsdrivende«.

Spørgsmål:

»Ministeren bedes kommentere de sidste 4 afsnit i skrivelsen fra Butikshandelens Fællesråd og herunder oplyse, om han kan tiltræde det skitserede eller et tilsvarende ændringsforslag.«

Svar:

Lovforslagets § 5, stk. 1, lyder således:

»Er en aftale om køb af vare indgået under et møde med den erhvervsdrivende uden for dennes faste forretningssted, eller har forbrugeren under tilsvarende omstændigheder afgivet tilbud, kan forbrugeren træde tilbage fra aftalen eller tilbudet i overensstemmelse med §§ 6-9 (fortrydelsesret).«

Der vil således efter forslaget være fortrydelsesret ved alle køb, hvor forbrugeren er blevet retligt bundet ved afgivelse af tilbud eller accept under et personligt møde med den erhvervsdrivende uden for dennes faste forretningssted, uanset om mødet er kommet i stand efter anmodning fra forbrugeren, herunder i forbindelse med forbrugeren personlige henvendelse på den erhvervsdrivendes forretningssted.

Baggrunden for lovforslagets regel er den opfattelse, at der også i tilfælde, hvor mødet finder sted efter anmodning fra forbrugeren, er et særligt behov for fortrydelsesret set i forhold til den almindelige situation, hvor aftalen indgås på den erhvervsdrivendes forretningssted. Finder mødet på forbrugeren bopæl f. eks. sted med henblik på demonstration af en vare eller i forbindelse med, at varen er hjemtaget på prøve, vil det moment af psykologisk pres på forbrugeren, som kendetegner dørsalgene, ikke sjældent være til stede, selv om mødet er kommet i stand gen-

nem forbrugeren eget initiativ, jfr. bemærkninger til § 5, stk. 1, 2. afsnit. Man har endvidere ved fastlæggelsen af området for fortrydelsesretten lagt betydelig vægt på at opnå et så klart kriterium som muligt.

Justitsministeriet har på den anden side forståelse for baggrunden for Butikshandelens Fællesråds forslag om at undtage tilfælde, hvor mødet på bopælen m. v. finder sted med henblik på demonstration eller lignende, efter at forbrugeren selv har rettet personlig henvendelse til den erhvervsdrivende på dennes faste forretningssted. Det må erkendes, at det i sådanne tilfælde undertiden vil have karakter af tilfældighed, om aftalen indgås på forretningsstedet eller på bopælen, og at det derfor under visse omstændigheder kan være undskyldeligt, hvis den erhvervsdrivende overser pligten til underretning efter § 7, stk. 1. Der er også gennemgående mindre behov for fortrydelsesret i sådanne tilfælde end i tilfælde, hvor forbrugeren skriftligt eller telefonisk har anmodet om besøg på grundlag af tilsendt reklamemateriale.

Imod en undtagelse som foreslået af Butikshandelens Fællesråd taler, at der også inden for dennes område kan forekomme situationer, hvor der er et ikke ubetydeligt behov for at indrømme forbrugeren fortrydelsesret. Har forbrugeren f. eks. efter henvendelsen på forretningsstedet fået en vare hjem på prøve, og får han herefter efter aftale besøg af den erhvervsdrivende, vil forbrugeren ikke sjældent være underlagt et vist pres til at købe, fordi han føler, at han i modsat fald har ulejlighet den erhvervsdrivende unødigt. Imod en sådan undtagelse taler endvidere, at den gør reglerne mere indviklede og kan give anledning til afgrænsningsvanskeligheder, bl. a. med hensyn til kravet til forbindelsen mellem forbrugeren besøg på forretningsstedet og det senere møde på bopælen.

Den afgrænsning af anvendelsesområdet, som § 5, stk. 1, bygger på, er i øvrigt i overensstemmelse med den norske og den svenske lov og med det finske forslag til konsumentskyddslag. Ingen af disse indeholder en undtagelse af den karakter, som er foreslået af Butikshandelens Fællesråd.

Justitsministeriet er herefter mest tilbøjelig til at fastholde lovforslagets regel. Man vil dog, såfremt retsudvalget ønsker det, være villig til at overveje, hvorledes en undtagelse

af den karakter, som Butikshandelens Fællesråd har foreslået, nærmere vil kunne udformes.

Spørgsmål:

»ad § 6, stk. 3. Kræves det ikke, at forbrugeren f. eks. gennem anbefalet brev skal kunne dokumentere, at han har benyttet sin fortrydelsesret inden fristens udløb?«

Svar:

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget side 19, højre spalte, er der ikke foreskrevet nogen bestemt form for forbrugeren underretning om, at han træder tilbage fra aftalen. Afgives underretningen med post, er det således ikke noget krav, at forbrugeren benytter anbefalet brev.

Forbrugeren må imidlertid kunne godtgøre, at han har afgivet underretningen rettidigt. Ved postforsendelse vil forbrugeren bedst kunne sikre sig bevis for rettidig afsendelse ved at benytte anbefalet brev og opbevare kvitteringen for indleveringen. Denne fremgangsmåde må derfor anbefales, fordi forbrugeren herved kan afskære enhver diskussion om tidspunktet for afsendelsen. Heri ligger imidlertid ikke, at der ikke også på anden måde end gennem anbefalet brev vil kunne føres tilstrækkeligt bevis for rettidig afsendelse af underretningen. F. eks. må det antages, at fremlæggelse af en dateret genpart af underretningen i forbindelse med forbrugeren og eventuelle vidners forklaring om, hvornår afsendelsen har fundet sted, i almindelighed vil være tilstrækkeligt.

Spørgsmål:

»Udvalget udbeder sig – om muligt – en nærmere afgrænsning af begrebet »erhvervsdrivende«.

Svar:

Udtrykket »erhvervsdrivende« eller lignende udtryk, som begrebsmæssigt svarer hertil, anvendes talrige steder i lovgivningen. Som eksempler kan nævnes næringslovens § 1 (»selvstændig næringsvirksomhed«), markedsføringslovens § 1 (»privat erhvervsvirksomhed«) og §§ 5, 6, 7 og 8 (»erhvervsdrivende«), aktieselskabslovens § 1, stk. 1 (»erhvervsdrivende«), bogføringslovens § 1, stk.

1 (»udøver erhvervsvirksomhed«, »erhvervs-mæssigt driver«), MOMS-lovens § 3, stk. 1 (»driver selvstændig erhvervsvirksomhed«) og selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, jfr. stk. 3 (»indtægt ved erhvervmæssig virksomhed«). Der eksisterer imidlertid ingen kort og helt præcis definition af begrebet erhvervsdrivende, og man kan ikke uden videre gå ud fra, at den nærmere afgrænsning skal foretages på nøjagtig samme måde i de forskellige love.

Normalt vil der ikke være tvivl om, hvorvidt en person er erhvervsdrivende. I tvivlstilfælde vil den afgrænsning, som er lagt til grund andre steder i lovgivningen, være vejledende. Det må eksempelvis antages, at en fysisk eller juridisk person, som er bogføringspligtig, moms-pligtig eller omfattet af selskabsskatteloven, normalt også vil blive anset for erhvervsdrivende i relation til nærværende lov.

Omfattet af begrebet erhvervsdrivende er i første række fysiske og juridiske personer, som driver privat erhvervsvirksomhed i traditionel forstand, dvs. afsætter varer, tjenesteydelser eller andet med henblik på at opnå en økonomisk gevinst. Også virksomhed, der udøves som bierhverv, er som udgangspunkt omfattet. Det må dog kræves, at virksomheden er af en vis varighed, og at den har et vist ikke helt ubetydeligt omfang. En person, som i et enkelt eller enkelte lejlighedsvis tilfælde videresælger en vare med fortjeneste, vil således i almindelighed ikke af denne grund kunne anses for erhvervsdrivende.

Begrebet erhvervsdrivende i lovforslaget skal dog ikke forstås snævert som kun omfattende fysiske eller juridiske personer, hvis virksomhed tilsigter opnåelse af en økonomisk gevinst. Eksempelvis vil også brugsforeninger og andre andelsforeninger i almindelighed være omfattet, uanset om der kun handles med medlemmerne. Dette svarer til forståelsen af begrebet »privat erhvervsvirksomhed« i markedsføringsloven, jfr. Forbrugerkommissionens betækning II (betækning nr. 681/1973) s. 17 og 69 f. Derimod vil foreninger, organisationer og andre sammenslutninger, hvis formål udelukkende er velgørende eller almennyttigt, i almindelighed falde uden for begrebet erhvervsdrivende, smlg. herved s. 77 i Forbrugerkommissionens betretning for 1975-1977, hvoraf det fremgår, at organisationerne bag henholdsvis »Rundsku-

edagen« og »Børnehjælpsdagen« ikke er blevet anset for »erhvervsdrivende« i relation til markedsføringslovens § 8 om præmiekonkurrencer. Også sportsforeninger, faglige foreninger, selskabelige foreninger og andre foreninger med et ikke-økonomisk formål vil i almindelighed falde uden for begrebet erhvervsdrivende.

Offentlige virksomheder vil som anført i bemærkningerne til lovforslaget s. 9 kun kunne anses for erhvervsdrivende i det omfang, virksomheden kan sidestilles med privat erhvervsvirksomhed, smlg. herved markedsføringslovens § 1, forbrugerklagenævnslovens § 2, jfr. § 1 i bekendtgørelse nr. 193 af 28. maj 1975 om forbrugerklagenævnets virksomhedsområde, og Forbrugerkommissionens betænkning II s. 17 og 37.

Spørgsmål:

»Vil lodseddelsalg være omfattet af lovforslagets bestemmelser og i hvilket omfang?«

Svar:

Efter lov af 6. marts 1869 om klasselotteriet og forbud mod andet lotteri m. m. er det forbudt at foranstalte lotteri, medmindre der er givet tilladelse hertil, og en sådan tilladelse kan kun gives til lotterier, hvis formål er velgørende eller almennyttigt.

Endvidere indeholder markedsføringslovens § 8 et generelt forbud imod, at erhvervsdrivende fordeler gevinster ved lodtrækning, præmiekonkurrence eller anden foranstaltning, hvis udfald helt eller delvis beror på tilfældet.

Da der således ikke kan afholdes lotteri til fordel for erhvervsdrivende, men kun i velgørende eller almennyttigt øjemed, og da loven kun finder anvendelse på aftaler mellem erhvervsdrivende og forbrugere og på erhvervsdrivendes henvendelser til forbrugere, jfr. § 1, og vedrørende begrebet »erhvervsdrivende« svaret på udvalgets spørgsmål 19, vil loven ikke omfatte lodseddelsalg, som efter de gældende regler er lovlige.

Spørgsmål:

»Hvordan kan bevisbyrden i § 1, stk. 3, opfyldes?«

Svar:

Efter lovforslages § 1, stk. 3, har den erhvervsdrivende bevisbyrden for, at en aftale, han har indgået, ikke er en forbrugeraftale.

I definitionen af begrebet forbrugeraftale i § 1, stk. 2, indgår tre led: *at* aftalen er indgået af en erhvervsdrivende i dennes erhverv, *at* den erhvervsdrivendes ydelse hovedsagelig skal være bestemt til ikke-erhvervsmæssig anvendelse for den anden part, samt *at* den erhvervsdrivende vidste eller burde vide dette. Den erhvervsdrivende kan derfor opfylde sin bevisbyrde efter stk. 3 ved at godtgøre, at et eller flere af disse tre led ikke er til stede i det konkrete tilfælde.

Spørgsmålet om bevis for, at det *første led* i definitionen ikke er til stede, kræver ingen nærmere kommentar.

Med hensyn til definitionens *andet led* må der som udgangspunkt lægges vægt på, hvilken anvendelse der faktisk er blevet gjort af den pågældende genstand eller ydelse. Kan den erhvervsdrivende eksempelvis godtgøre, at en indkøbt regnemaskine faktisk hovedsagelig er blevet anvendt erhvervsmæssigt, må det påhvile den anden part at godtgøre, at maskinen desuagtet hovedsagelig var bestemt til privat anvendelse, da aftalen blev indgået.

Med hensyn til *trede led* i definitionen kan den erhvervsdrivende opfylde sin bevisbyrde ved at godtgøre, at han hverken vidste eller burde vide, at genstanden eller ydelsen hovedsagelig var bestemt til ikke-erhvervsmæssig anvendelse for den anden part. Ved bedømmelsen af spørgsmålet om, hvad den erhvervsdrivende burde have indset, må der foruden på den anden parts tilkendegivelser bl. a. lægges vægt på varens (ydelsens) art og på, om det sted, hvortil den efter aftalen skal leveres, er en forretningsadresse eller en privat bopæl, jfr. bemærkningerne til lovforslaget side 9. Skal en vare, som normalt anvendes erhvervsmæssigt, efter aftalen leveres til en forretningsadresse, må den erhvervsdrivende således, hvis der ikke foreligger specielle tilkendegivelser fra den anden part, i almindelighed kunne gå ud fra, at genstanden er bestemt til erhvervsmæssig anvendelse. Henvisningen til de objektive omstændigheder omkring aftalens indgåelse vil derfor i et sådant tilfælde normalt være tilstrækkelig til at opfylde bevisbyrden.

Spørgsmål:

»Vil bestemmelsen i § 2 betyde, at det f. eks. er strafbart for en automobilforhandler at foretage telefonisk henvendelse på grundlag af en af en privatperson indrykket avisannonce om køb af brugt bil?«

Spørgsmål:

»Vil det efter lovforslaget være strafbart at en antikvitethandler telefonerer til en privat samler, der i dagspressen har averteret køb af antikviteter til sin samling – også hvis kunden er indforstået med at blive ringet op?«

Svar:

De to spørgsmål angår ensartede situationer og besvares derfor under ét,

Begge spørgsmål må efter justitsministeriets opfattelse besvares benægtende. Den, som indrykker en annonce med tilbud om køb, har dermed anmodet om, at der rettes henvendelse i anledning af annoncen, og det må, medmindre andet er tilkendegivet i annoncen, lægges til grund, at denne anmodning også omfatter telefonisk (eller personlig) henvendelse fra erhvervsdrivende.

Det tilføjes, at det må være en forudsætning, at henvendelsen fra den erhvervsdrivende angår genstande af den art, som forbrugeren har averteret efter.

TEXTILFABRIKANTFORENINGEN

Bilag 2

Vedr. L 39 Forslag til lov om visse forbrugeraftaler.

Dette på mange måder udmærkede lovforslag vil, såfremt det uændret ophøjes til lov, fratage et meget gammelt – men fuldt moderne – tekstilvæveri sit eksistensgrundlag.

Det drejer sig om A/S Georg Jensen, Damaskvæveriet, Kolding, der fremstiller og sælger dækketøj, håndklæder og lignende af høj kunstnerisk og teknisk kvalitet. Disse varer sælges ved direkte henvendelse til forbrugerne efter forudgående aftale, der efterhånden oftest sker telefonisk. Denne salgsform er historisk betinget, idet væveriet er et gammelt familieforetagende, der har bestået i over 500 år.

Væveriets varer lader sig ikke sælge i den almindelige detailhandel, idet der er tale om tekstiler af en særpræget karakter og vævet i kvaliteter, der ville blive urimeligt dyre, såfremt de skulle gennem de sædvanlige handelsled.

Væveriets salgsorganisation er godt indarbejdet, og væveriet har gennem generationer opbygget en stor og tilfreds kundekreds. Der er aldrig forekommet klager over væveriets salgsmetode.

Det vil derfor være urimeligt, hvis man nu

gennemfører et generelt forbud mod denne salgsform, og man vil komme til at ramme et seriøst foretagende, der har bygget sin eksistens på en gammel tradition for salg ved direkte henvendelse til forbrugerne, og som har udøvet sin virksomhed på en måde, der kun har givet anledning til tilfredshed.

Det, der vil ramme virksomheden, hvis loven gennemføres uændret, er alene forbudet mod telefonisk kontakt med kundeemnerne. Reglerne om fortrydelsesret m. m. vil ikke være til nogen gene for virksomheden.

Vi anmoder derfor om, at lovforslaget ændres på en af følgende 2 måder.

Enten

1. I § 2 tilføjes der som en undtagelse 5: Salg af varer til hjemmets forbrug fra virksomheder, der kan godtgøre, at de i en meget lang årrække har anvendt en salgsform med direkte henvendelse til forbrugerne. eller
2. Indføjelser i lovforslaget af en dispensationsadgang for justitsministeren til at undtage virksomheder, som nævnt lige oven for.

Vi anmoder om, at vi- og virksomhedens direktør får foretræde for udvalget for at udbyde disse synspunkter.

Med venlig hilsen

TEXTILFABRIKANTFORENINGEN

C. Wichmann Madsen

/ Erling Larsen

Kommunalbestyrelsen i Kolding
Kolding, den 4. november 1977

Bilag 3

*Vedr. L 39 Forslag til lov om visse forbrugsaf-
taler.*

Gjort bekendt med Textilfabrikantforenin-
gens andragende for sit medlem A/S Georg
Jensen Damaskvæveriet om indførelse af en
dispensationsklausul i ovennævnte lov, skal
jeg hermed udtrykke Kolding kommunes sto-

re interesse i fortsat at bevare Damaskvæve-
riets muligheder for eksistens.

Virksomheden har i tidens løb modtaget
mange internationale beviser på anerkendelse
og er for vor by en værdifuld arbejdsplads,
der fortjener rimelige ydre vilkår for sin fort-
satte udfoldelse.

Med venlig hilsen
Bent Rasmussen

Forbrugerrådet

Bilag 4

Den 14. november 1977

Textilfabrikantforeningen har med brev af 7. november 1977 anmodet Forbrugerrådet om at støtte en henvendelse til Folketingets Retsudvalg, hvori foreningen anmoder om en ændring i forslag til lov om visse forbruger aftaler.

Henvendelsen er sket på opfordring af A/S Georg Jensen, Damaskvæveriet, Kolding, der overfor Textilfabrikantforeningen har besværet sig over lovforslagets forbud

mod telefonsalg.

Forbrugerrådet finder, at forbudet mod telefonsalg i lovforslaget er velbegrundet, og ønsker ikke, at der i loven skal åbnes mulighed for dispensation. Forbrugerrådet finder i øvrigt, at Textilfabrikantforeningens forslag til undtagelsesbestemmelser er meget generelle. Det forhold, at der i en meget lang årrække har været anvendt en bestemt salgsform, gør jo ikke denne mere rimelig.

Med venlig hilsen

Helle Munch-Petersen

kontorchef

c. c.

justitsministeriet

folketingets retsudvalg

Statens Husholdningsråd